

Ochrona danych osobowych – wskazówki dla nauczycieli akademickich

Szanowni Państwo,

W celu zwiększenia ochrony danych osobowych na Uniwersytecie Gdańskim Biuro Bezpieczeństwa i Oceny Ryzyka oddaje Państwu do dyspozycji krótki poradnik zawierający wskazówki sformułowane w postaci odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania związane z przetwarzaniem danych osobowych w obszarze dotyczącym nauczycieli akademickich.

Prosimy o dokładne zapoznanie się z treścią niniejszego dokumentu i bezwzględne zastosowanie się do poniższych wskazówek.

1. Czy publikowanie przez nauczyciela akademickiego list zawierających imiona i nazwiska studentów wraz z wynikami z egzaminów (zaliczeń) poza przeznaczonym do tego celu miejscem w Panelu Nauczyciela jest zgodne z przepisami z zakresu ochrony danych osobowych?

NIE. Publikowanie wyników egzaminów w formie jawnej, tj. ze wskazaniem imienia i nazwiska studenta oraz uzyskanej przez niego oceny jest niezgodne z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO) za wyjątkiem sytuacji, w której to nauczyciel akademicki uzyska pisemną zgodę od wszystkich studentów na opublikowanie tych danych w innej formie. Należy przy tym pamiętać, że zgoda ta musi być dobrowolna i może być w każdym momencie cofnięta przez studenta bez narażania go na negatywne konsekwencje jej wycofania. Dla celów dowodowych (w przypadku ewentualnych roszczeń) a także w myśl zasady rozliczalności wskazanym jest by miała ona jednak formę pisemną.

2. Czy nauczyciel akademicki może przekazywać studentom informację o uzyskanych przez nich wynikach z egzaminów (zaliczeń) w formie spseudonimizowanej (tj. wykorzystując do tego celu jedynie numery albumów studentów bez podawania ich imion i nazwisk)?

TAK. Takie działanie jest dopuszczalne w obecnym stanie prawnym. Jednakże z uwagi na fakt, iż na Uczelni funkcjonuje dedykowany temu celowi panel nauczyciela - w ocenie Biura Bezpieczeństwa i Oceny Ryzyka powyższe informacje należy przekazywać wyłącznie za pośrednictwem wyżej wymienionego panelu, do którego dostęp posiadają jedynie osoby upoważnione.

3. Czy nauczyciel akademicki może weryfikować obecność studentów na zajęciach dydaktycznych wykorzystując do tego celu listę zawierającą imiona i nazwiska studentów?

TAK. Przepisy prawa nie precyzują sposobu potwierdzania obecności studenta na zajęciach jednak obowiązkiem każdego studenta jest uczestnictwo w zajęciach, które zostały określone w programie studiów, w tym w planie studiów jako zajęcia obowiązkowe, a nauczyciel akademicki musi mieć możliwość zweryfikowania obecności. W tym przypadku należy jednak pamiętać aby kierować się

zasadą minimalizacji danych tj. dane jakie będą pozyskiwane w tym konkretnym celu muszą być adekwatne, stosowne i ograniczone do niezbędnego minimum. Oznacza to, iż w ocenie Biura Bezpieczeństwa i Oceny Ryzyka nie ma zasadności aby podczas weryfikowania obecności na zajęciach pozyskiwany był szerszy zakres danych wykraczający poza imiona i nazwiska studentów.

4. Czy nauczyciel akademicki może komunikować się ze studentami za pośrednictwem służbowej poczty elektronicznej celem udzielenia odpowiedzi na przesłane przez nich zapytania?

TAK. Działanie takie jest zgodne z przepisami prawa, ponieważ przesłanką prawną legalizującą proces przetwarzania danych będzie w tym przypadku prawnie uzasadniony interes Administratora, jakim jest udzielenie studentom stosownej odpowiedzi na kierowane od nich zapytanie (tj. art. 6 ust. 1 lit. f RODO). Należy przy tym pamiętać, iż bez zgody studentów, pozyskane w ten sposób adresy mailowe nie mogą być wykorzystywane do innych celów ani przekazywane innym osobom. W przypadku gdy odpowiedź będzie kierowana w jednym mailu do więcej niż jednego odbiorcy, należy obowiązkowo wykorzystywać pole „UDW” (Ukryte Do Wiadomości) w oknie programu pocztowego zamiast domyślnego pola „DO” czy „DW”.

5. Czy publikowanie zdjęć studentów na stronie internetowej UG bez uzyskania od nich uprzedniej zgody na takie działanie jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa?

NIE. Nie ma podstaw prawnych do upubliczniania wizerunku studentów na stronie internetowej UG bez uzyskania od nich stosownej zgody. Kwestie rozpowszechniania wizerunku reguluje ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych i zgodnie z jej zapisami publikacja wizerunku wymaga pozyskania zgody osoby na nim przedstawionej. Zezwolenia nie wymaga natomiast rozpowszechnianie wizerunku osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych oraz osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

6. Czy przechowywanie prac egzaminacyjnych/ zaliczeniowych (zawierających dane osobowe studentów takie jak np. imię i nazwisko, rok i kierunek studiów) w szufladach zamykanych na klucz stanowi wystarczający środek zabezpieczający?

TAK. Dokumentacja zawierająca dane osobowe, (w tym również prace egzaminacyjne/ zaliczeniowe) zgodnie z obowiązującą na UG Polityką Ochrony Danych Osobowych powinna być przechowywana w szafach zamykanych na klucz lub innych przeznaczonych do tego celu urządzeniach biurowych. Należy jednak pamiętać, aby okres przechowywania był nie dłuższy niż jest to niezbędne dla realizacji celu dla którego dane zostały zebrane z uwzględnieniem obowiązujących na Uczelni przepisów dotyczących archiwizowania dokumentacji. Zasady przechowywania (archiwizacji) takich materiałów są na niektórych Wydziałach określone odpowiednimi zarządzeniami Dziekanów.

7. Czy nauczyciel akademicki może przetwarzać dane osobowe absolwentów w celu przekazywania im informacji o organizowanych przez Uczelnię nowych szkoleniach/ kierunkach/ kursach/zjazdach absolwentów itp. bez uzyskania na to wcześniejszej zgody każdego z nich?

NIE. Działanie takie będzie dopuszczalne jedynie po uzyskaniu od każdego z absolwentów pisemnej zgody na przetwarzanie jego danych osobowych w tych konkretnych celach. Zdaniem organu nadzorczego w zakresie ochrony danych osobowych, po pierwsze bowiem brak jest innej podstawy uprawniającej do takiego działania, a po drugie stanowi przetwarzanie danych osobowych niezgodne z celem, dla którego zostały one pozyskane, czyli dla przeprowadzenia procesu kształcenia na uczelni wyższej. Takie działanie prowadzi do naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

8. Czy przechowywanie dokumentów oraz elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe studentów poza obszarem Uniwersytetu Gdańskiego jest działaniem dopuszczalnym ?

NIE. Zgodnie bowiem z obowiązującymi na Uczelni przepisami, w szczególności Polityką Ochrony Danych Osobowych zabrania się przechowywania dokumentów oraz elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe w miejscach do tego nieprzeznaczonych (takich jak np. hotel, internat, mieszkanie), a także w sposób umożliwiający ich utratę lub ujawnienie. Regulacje wewnętrzne, o których mowa wyżej dopuszczają jedynie - w szczególnie uzasadnionych przypadkach - możliwość wnoszenia służbowych komputerów przenośnych zawierających dane osobowe poza obszar przetwarzania danych, tj. obszar Uniwersytetu Gdańskiego pod warunkiem ich właściwego zabezpieczenia (w tym zastosowania środków ochrony kryptograficznej wobec przetwarzanych danych) oraz uzyskania pisemnej zgody Dziekana pełniącego na wydziale obowiązki Lokalnego Administratora Danych Osobowych (LADO).

9. Czy przechowywanie plików z danymi osobowymi studentów na prywatnych komputerach pracowników lub prywatnych nośnikach informacji jest działaniem dopuszczalnym?

NIE. Zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony danych osobowych to Administrator zobowiązany jest do wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych zapewniających odpowiednią ochronę przetwarzanych danych osobowych, a w szczególności powinien zabezpieczyć te dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem przepisów prawa oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. W ocenie Biura Bezpieczeństwa i Oceny Ryzyka zastosowanie tych środków nie będzie możliwe, jeżeli dane przetwarzane będą z wykorzystaniem prywatnego sprzętu lub oprogramowania pozostającego poza kontrolą administratora danych.

10. Czy nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne powinien posiadać upoważnienie do przetwarzania danych osobowych studentów?

TAK. Zgodnie z obowiązującą na UG Polityką Ochrony Danych Osobowych, każda osoba posiadająca dostęp do danych osobowych (w tym również nauczyciel akademicki przetwarzający dane osobowe studentów w ramach prowadzonych zajęć dydaktycznych) zobowiązana jest do posiadania stosownego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych nadanego przez Administratora.